

Helligskogen reinbeitedistrikt

v/ Anna Lisa Båhl

9143 Skibotn

13.03. 2019

Landbruks og matdepartementet

Postboks 8007 Dep,0030 Oslo

Deres ref 19/120-1

SVAR PÅ DERES FORSLAG TIL ENDRINGER I REINDRIFTSLOVEN

Deres melding og forslag på 3 punkter gjelder følgende:

- Endring av formålsparagrafen slik at økologisk bærekraft prioriteres.
  - Etablere et lovgrunnlag for obligatorisk individmerking av rein
  - Åpne for at opplysninger om enkeltutøveres reintall blir tilgjengelige for andre i næringen.
- Individmerking av rein:

Helligskogen reinbeitedistrikt er et helårsbeite som grenser til distrikt: Giehtaruohtas(Finland), Kønkmæ(Sverige), Skarfagge(sommerbeitedistrikt) og Lakselv/Lyngsdal flytter igjennom Helligskogen både vår og høst.

Tradisjonell øremerke for rein må ikke fjernes. Det er den man kjenner sin egen rein på, og kan forvalte sin egen eiendom med, og gjenkjenne sitt eget dyr hvis den har blandet seg inn i /forvillet seg i annens flokk enten i Norge, Sverige eller Finland. Og det tradisjonelle øremerket kan man gjenkjenne på avstand. Det er arbeidsbesparende at man på avstand kan obserbere de tradisjonelle snittene i reinens ører, både med kikkert og det blotte øyet.

Tradisjonell øremerke er en identitetsmarkør for reindriftsamer fra barnsben av og del av et innarbeidet

system inni språket, kulturen og næringen. Innehaver av et reinmerke blir møtt med respekt, og det er ikke sammenlignbart med et øreklips(chip) som kan demonteres.

Hvis tradisjonell øremerke forsvinner etterhvert og erstattes med klips, eller chip med tiden og man mister rein til Sverige, Finland eller nabolandstrakter så kan klips fjernes av andre reieiere og da vil reien framstå som et umerket dyr og bli et bytte for distriktet det har forvillet seg til. Bli tatt som deres umerkede rein. Da vil ikke norsk reieier få sin rein tilbake hvis klipsen(individmerket) har ramlet av eller blitt fjernet av noen i det distriktet det er forvillet til.

Dessuten innfører ikke Sverige og Finland individmerking(Klips) på reien så samkjøring på den fronten er umulig.

Svenske og Finske myndigheter er lydøve overfor sine lands reieiere og påfører dem ikke ekstrabelastninger med tvangstiltak som de stritter imot av gode reindriftsfaglige grunner.

-Prioritering av økologisk bærekraft:

De reieiere som har innført individmerking av rein er de som har begynt med tilleggssoring av rein. Rein som er blitt foret med pellets, kortstråede rundballer mm har ikke den samme kjøttkvalitet(viltsmaken) som er i reien som bare lever av naturens vekster.

Konsekvenser for reien som blir foret: -Den begynner å lukte som kyr, og ikke som rein,- reihornen blir porøs, og det vil forringe framtidige dyr at det blir dårligere og dårligere beinkvalitet på dyra, -indre organer svekkes, -reinskinnets hud blir tynnere(svakere), Ved bearbeiding av den til duodji(samisk håndverk) vil den lett revne, bli tynslitt og svak. Når råmaterialene til duodji forringes vil kvinner presses ut fra enda en arena i reindriften. Da lønnsomheten vil gå drastisk ned. Ikke lenger forsvarlig å drive med et lønnsarbeid.

-Muskelsvinn hos reien når den ikke lenger får gå fritt, men må stå inngjerdet.

Flokkstrukturen der de voksne reinene lærer opp de unge å bevege seg i topografien blir borte. Kondisjonen til reinflokken blir dårligere. Reien blir svakere stilt i naturen mot rovdyr, og vil også tåle mindre forstyrrelser i naturen slik som vandringsturisme og sykling(sykeltrafikk) itillegg til andre større inngrep.

De som forer reien synes ikke selv noe om smaken på den reien og kjøper selv rein av de som har rein som lever av naturens vekster. Å fore rein skal etter myndighetenes ønske gi større slaktevekt og være konfliktdempende mot rovdyr. Men når den er på sesongbeite og ikke på foring står den likevel svakt mot rovdyrsangrep. Dvs. den står svakere kondisjonelt sett enn den uforede reien.

- Åpne for at opplysninger om enkeltutøveres reintall blir kjent for andre i næringen:

Det er allerede en slik åpning da fylkesmannen sender kopi av alle i distriktet sine reindriftsmeldinger til leder i distriktet. Leder har taushetsplikt overfor alle i distriktet sine reintall. Om alt dette skal brettes ut for alle i et distriktet kan vel hvert distrikt selv fatte beslutning om på distriktstyremøte. Landbruksdepartementet har selv ved pålegg om interne og eksterne bruksregler hevdet at dette er et redskap for selvbestemmelse i hvert distrikt.

Forslagene til endring av reindriftsloven m.h.t individmerking og prioritering av økologisk bærekraft som ikke er utdypet hva det skal innebære, hvordan det skal tolkes gir ikke gode signaler til reindriften. Er det en sterk fornorskning av reindriften, og styring mot et konkurransesamfunn i reindriften man ikke aner konsekvensene av som det rigges opp til?

Regjeringen overser helt klima endringene, og hvordan det vil påvirke reinen og reindriften. Og det er ganske alvorlig at man med hastverk skal endre ting som har fungert og som er selve grunnbjelken for reindriftnæringen som en helhet.

Å lede den samiske reindriften til en markedsorientert retning slik det er kalkulert fram til i lovforslaget basert på bondepolitikk/jordbruksavtaler har ikke positive konsekvenser for reindriften. Viser bl.a til kalveslakttilskudd som ødelegger flokkstrukturen og ikke baserer seg på tradisjonell reindrift. Reindriftenes potensiale ligger i tilgjengelige beiteressurser til enhver tid, rovdyrspolitikk som tar hensyn til reindriften, bedre kjennskap fra myndighenes side til reindriftskulturen slik at det eksisterende potensialet styrkes og ikke svekkes.

Med hilsen

Anna Lisa Båhl

Nestleder i Helligskogen reinbeitedistrikt

